

ন জনা জুনুকা

মুখ্য অনুবাদক আৰু তত্ত্বাবধায়ক
অনুভৱ তুলসী

শুৱালকুছি বৃন্দৰাম মাধৱ সত্ৰাধিকাৰ মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত
অনুবাদ কৰ্মশালাত অনূদিত নটা শ্ৰেষ্ঠ কবিতাৰ সংকলন

নজনা জুনুকা

(ইংৰাজী ভাষাৰ নটা মহান কবিতাৰ অসমীয়া অনুবাদ)

আৰ্হি অনুবাদ
অনুভৱ তুলসী

অনুবাদ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণকাৰী
নীলোৎপল দাস, পূৰ্বী কলিতা, চন্দনা শৰ্মা, তাপস দাস
আলিচা নাচৰিণ বেগম, হীৰকজ্যোতি কলিতা, বিমলি মেধি
শিবপ্ৰসাদ শৰ্মা আৰু ঋষিৰাজ বৈশ্য

ইংৰাজী বিভাগ

প্ৰকাশক

প্ৰকাশন সমিতি

শুঃ বুঃ মাঃ সং মহাবিদ্যালয়
গুৱাহাটী, কামৰূপ (অসম)

Najana Junuka (Rattles Nine) :

A compilation of nine famous English poems and its Assamese translations,
translated in a workshop held at SBMS College, Sualkuchi, featuring
Anubhav Tulasi as the lead translator cum guide and published by
Dr. Dipesh Ch. Bhagabati, President, Publication Committee and Principal,
S. B. M. S. College, Sualkuchi, Kamrup, Assam.

© Anubhav Tulasi

First Edition : 2015

ISBN : 978-93-85230-19-6

প্ৰকাশক : ড° দীপেশ চন্দ্ৰ ভাগৱতী
অধ্যক্ষ, শুং বৃঃ মাঃ সঃ মহাবিদ্যালয়

প্ৰচ্ছদৰ আলোকচিত্ৰ : আব্দুল গণি

প্ৰচ্ছদ সজ্জা : কুশল দত্ত

আখৰ : Garamond আৰু গীতাঞ্জলি

মূল্য : ৫০.০০ টকা

অক্ষৰ বিন্যাস আৰু মুদ্ৰণ : প্ৰিন্টৱৰ্থ, কামাখ্যাগেট, গুৱাহাটী-৯

Grant me an old man's frenzy,
Myself must I remake
Till I am Timon and Lear
Or that William Blake
Who beat upon the wall
Till truth obeyed his call.

From 'An Acre of Grass'
W. B. Yeats

কৃতজ্ঞতা :

আলোকচিত্র শিল্পী আব্দুল গণি
কবি কুশল দত্ত

নজনা জুনুকা

পুতঃসলিলা ব্ৰহ্মপুত্ৰ মহানদৰ উত্তৰ পাৰে গুৱাহাটীৰ পৰা মাথোন বিশ কিলোমিটাৰ দূৰত অৱস্থিত অসমৰ পাটশিল্প নগৰী শূৱালকুছি। শূৱালকুছিৰ মাজ-মজিয়াত অৱস্থিত এছ. বি. এম. এছ. কলেজ - মুকলিকৈ ক'বলৈ হ'লে শূৱালকুছি বুদবাম মাধৱ সত্ৰাধিকাৰ মহাবিদ্যালয়।

সাহিত্যিক-সাংস্কৃতিক ঐতিহাৰে চহকী বৃহত্তৰ শূৱালকুছি অঞ্চলৰ উচ্চশিক্ষাৰ একমাত্ৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ এই মহাবিদ্যালয়ত সম্প্ৰতি তেৰশৰো অধিক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে জ্ঞান আহৰণত ব্ৰতী হৈ আছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ মাজত প্ৰতিভাৰ সন্ধান কৰা আৰু নবোদিত প্ৰতিভাক সঠিক পথ দেখুৱাই দিয়াটো ইয়াৰ শিক্ষকসকলেও পৱিত্ৰ দায়িত্ব বুলি গ্ৰহণ কৰি আহিছে।

২০১২-১৩ শিক্ষাবৰ্ষত মহাবিদ্যালয়ৰ ইংৰাজী গুৰু বিষয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক লৈ বিভাগৰ তৰফৰপৰা বিভাগীয় প্ৰধান শ্ৰীডি.স্বৰ্শ্বৰ শইকীয়াৰ তত্ত্বাবধানত মাৰ্চ মাহৰ উনৈশ আৰু কুৰি তাৰিখে অনুষ্ঠিত হৈছিল 'অনুবাদ কৰ্মশালা'। ১৯-০৩-২০১৩ তাৰিখে চতুৰ্থ সান্নাযিক আৰু ২০-০৩-২০১৩ তাৰিখে দ্বিতীয় সান্নাযিকৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ কৰ্মশালা অনুষ্ঠিত হৈছিল। এই অনুবাদ কৰ্মশালা বিভাগৰ ফালৰপৰা তদাৰক কৰা হৈছিল; বিভাগৰ ফালৰপৰা শ্ৰীপ্ৰণব ডেকা, শ্ৰীনূপেন দাস, ড° অনিমা বৈশ্য আৰু অংশকালীন শিক্ষক শ্ৰীঅৰুণ শৰ্মাৰ উপৰিও অসমীয়া আৰু ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী যথাক্ৰমে ড° চিত্তৰঞ্জন দাস আৰু শ্ৰীমতী মামণি দেৱীও এই কৰ্মশালাত উপস্থিত থাকি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক বিভিন্ন দিহা পৰামৰ্শ দিছিল। কৰ্মশালাৰ অন্তত অনুষ্ঠিত পাঠচক্ৰত উপস্থিত থাকি মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° দীপেশ চন্দ্ৰ ভাগৱতী দেৱে দুয়োদিনেই অনুবাদ সম্পৰ্কীয় দিহা পৰামৰ্শৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক উদগনি আৰু উৎসাহ প্ৰদান কৰিছিল। লগতে এই কৰ্মশালাত অনুদিত কবিতাৰ এটা সংকলন প্ৰকাশ কৰাৰ প্ৰতিশ্ৰুতিও দিছিল।

এই অনুবাদ কৰ্মশালাত ঘাইকৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক কবিতা অনুবাদ সম্পৰ্কীয় পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰি, সেই সম্পৰ্কীয় আৰ্হি পুথি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক পুথিভঁৰালৰ পৰা আনি দেখুওৱা হৈছিল আৰু তেওঁলোকক প্ৰস্তুত হ'বৰ বাবে এসপ্তাহ সময় দিয়া হৈছিল। অনুবাদৰ বাবে কবিতা নিৰ্বাচনত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক পূৰ্ণ স্বাধীনতা দিয়া হৈছিল আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে গুৰু বিষয়ৰ পাঠ্য বিষয়ৰ পৰাই কবিতা বাছি লৈছিল। দ্বিতীয় আৰু চতুৰ্থ সান্নাযিকৰ মুঠ নজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নটা কবিতা অসমীয়া ভাষালৈ (যিহেতু অসমীয়া তেওঁলোকৰ প্ৰথম ভাষা আৰু মাতৃভাষা) অনুবাদ কৰিছিল। চতুৰ্থ সান্নাযিকৰ তিনিগৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নিৰ্বাচন কৰিছিল নোবেল বঁটা বিজয়ী সদ্যপ্ৰয়াত আইৰিচ কবি ছীমাছ হিনীৰ তিনিটাকৈ কবিতা (The Skunk, Digging আৰু The Forge) আৰু এগৰাকী ছাত্ৰীয়ে নোবেল বঁটা বিজয়ী

আইৰিছ কবি উইলিয়াম বাটলাৰ য়েৎছৰ কবিতা (The Lake Isle of Innisfree) নিৰ্বাচন কৰি লৈছিল। দ্বিতীয় সান্মাষিকৰ তিনিগৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নিৰ্বাচন কৰিছিল উইলিয়াম ব্লেইকৰ কবিতা (The Chimney Sweeper, The Tiger আৰু The Little Black Boy), এজনে নিৰ্বাচন কৰিছিল জন কীটছৰ কবিতা (La Belle Dame Sans Merci) আৰু আন এজনে নিৰ্বাচন কৰিছিল লেংষ্টন হিউজৰ Harlem নামৰ কবিতা। এই কবিতাসমূহৰ অনুবাদৰ সময়ত তেওঁলোকে একাধিক খচৰা কৰি উঠিহে শেষ ৰূপটোলৈ (তেওঁলোকৰ মান অনুসৰি) আহিছিল আৰু এই বিশেষ ক্ষেত্ৰখনত তেওঁলোকৰ যিহেতু এয়েই প্ৰথম খোজ, তেওঁলোকে প্ৰতিটো খচৰাতে যথেষ্ট কটা-কটি কৰিছিল।

ইংৰাজী ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ লগত আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল সামান্য ভাবেহে পৰিচিতি লাভ কৰিছে। ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ আত্মিক পৰিচয় অৰ্জন কৰিব নোৱাৰালৈকে অন্ততঃ এটা কবিতাৰ ভিতৰলৈ সোমাব নোৱাৰি আৰু এই প্ৰাথমিক চৰ্ত পূৰণ কৰিবলৈ অপাৰগজন অনুবাদত হাত দিয়াৰ যোগ্য হৈ নুঠে। লগতে যিটো ভাষালৈ অনূদিত হ'ব সেই ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ সৈতে অনুবাদকৰ গভীৰ জ্ঞান থকাটো বাঞ্ছনীয়। এই প্ৰয়োজন কিন্তু বহুক্ষেত্ৰত বাহ্যিক প্ৰয়োজন বুলি এই কাৰণেই ক'ব পাৰি যে এটা কবিতা অনুবাদৰ পিচতো কবিতা হৈ থাকিব লাগিব আৰু মূল কবিতাৰ ভাষা-সংস্কৃতি আৰু অনূদিত হ'বলগীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ সম্যক জ্ঞানেও এই ক্ষেত্ৰত কোনো ধৰণৰ নিশ্চয়তা দিব নোৱাৰে যে মূলৰ উৎকৃষ্ট কবিতাটো অনুবাদতো সমানেই উৎকৃষ্ট, উন্নত মানদণ্ডৰ কবিতা হৈ থাকিব।

এটা ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ আন এটা ভাষা-সংস্কৃতিলৈ স্থানান্তৰ বা ৰূপান্তৰ স্বাভাবিকতেই এক দুৰূহ কাম। অথচ এই স্থানান্তৰ আৰু ৰূপান্তৰ অবিহনে কবিতাৰ অনুবাদৰ পিচত অনূদিত ভাষা-সংস্কৃতিৰ পাঠকে গ্ৰহণ কৰিবলৈ ইতঃস্ততঃবোধ কৰিব পাৰে আৰু পাঠকৰ মনত সহজ-স্বাভাৱিক-স্বাচ্ছন্দ্য জগাব নোৱাৰালৈকে অনুবাদ এটাক সফল বুলি ক'ব নোৱাৰি। ফলত কেতিয়াবা এনে ভাব আমাৰ মনত উদয় হ'ব পাৰে যে মূলৰ কবিজনতকৈ অনুবাদকজনৰ কামটো বেছি টান, আৰু ই নিতান্তই স্বাভাৱিক। সেইফালৰপৰা অনুবাদকো অন্যতম সৃজনশীল সাহিত্য বুলি ক'ব পাৰি।

এটা ভাষাৰ ভাষিক ৰূপ আৰু ইয়াৰ ৰসায়নৰ আন এটা ভাষাৰ ক্ষেত্ৰত বহুবেছি অমিল থকাটোৱেই স্বাভাৱিক আৰু এই কাৰণে এটা ভাষাৰ প্ৰকাশভঙ্গী আন এটা ভাষাৰ লগত নিমিলে আৰু অনুবাদৰ সময়ত এইবোৰ কথাই যথেষ্ট আত্মকালৰ সৃষ্টি কৰে। সেইকাৰণে, মূলৰ ছন্দ-প্ৰকৰণ, কাব্য-ৰীতিৰ বহু কথাই অনুবাদত হেৰাই যায়। সেয়ে, বহুতে ক'ব খোজে যে এই হেৰোৱা খিনিৰ পিছত যি ৰয়গৈ সিয়েই কবিতা। বহুতে সেইবাবে অনুবাদক অনুবাদ নুবুলি অনুসৃষ্টি বুলিব খোজে। মূলৰ এডাল দাড়ি কমা সলনি, স্থান সলনিৰো অনুবাদকৰ কোনো অধিকাৰ নাই বুলি কোনো কোনোৱে মতপোষণ কৰে।

অনুবাদৰ যোগেদি দুটা ভাষা-সংস্কৃতিৰ মাজত যোগাযোগ সাধন হয়; দুয়োটিৰ মাজত আদান প্ৰদান আৰম্ভ হয় এই অনুবাদৰ সাজেৰে। তুলনামূলকভাৱে বেছি চহকী এটা ভাষাৰপৰা এটা কম চহকী ভাষালৈ অনুবাদৰ বেলিকা কম চহকী ভাষাটোৱে নিজৰ দুৰ্বলতা

(সমূহ) আঁতৰ কৰাৰ বাবে কাৰ্যব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। শাক্তিশালী ভাষাটোৱে আদান-প্ৰদান কাৰ্যৰ মাজেৰে কম শক্তিশালী ভাষাটোক দুৰ্বলতা আঁতৰোৱাত সহায় কৰিব পাৰে।

অনুবাদৰ বাবে মহান সাহিত্যিকৰ মহান ৰচনাক আদৰ্শ হিচাপে ল'লে সেই ৰচনা পাঠ, ৰচনাক পাঠ (Text) হিচাপে লোৱাৰ লগতে পাঠৰ বাহিৰে-ভিতৰে লুকাই থকা, অনাবিস্কৃত পাঠ সমূহ আৱিষ্কাৰ কৰিবলৈ পাঠকে সুবিধা পায়। লগতে অনুবাদকে নিজৰ সংবেদনশীলতা, সৃজনশীলতা, বুদ্ধিমত্তা, চিন্তন-মননৰ শক্তিৰ পৰিমাণ কৰিবও পাৰে।

এজন লিখকৰ জীৱন দৰ্শন, কলা-দৰ্শন, বৌদ্ধিক পৰিমণ্ডল, প্ৰকৰণ কৌশল, প্ৰকাশভঙ্গীৰ বৈশিষ্ট্য আদি দিশসমূহৰ সম্যক ধাৰণা আৰ্জিবলৈ হ'লে অনুবাদ কৰ্মত প্ৰবৃত্ত হ'ব লাগে আৰু এইবোৰৰ সম্পৰ্কে জানিবলৈ অনুবাদহে উত্তম উপায়।

আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নিৰ্বাচন কৰা কবিকেইজন অকল ইংৰাজী সাহিত্যৰ মহান লেখকেই নহয়, তেওঁলোক বিশ্ব কবিতাৰো একো একোজন মহানায়ক। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে এই সকল মহান লেখকৰ ৰচনা অনুবাদ কৰিবলৈ সাহ দেখুওৱাটো একে আধাৰে ক'বলৈ গ'লে এক সাহসী কাৰ্য আৰু প্ৰশংসাযোগ্য। তেওঁলোকে মূল ৰচনাৰ ওচৰ চাপিবলৈ যথেষ্ট মানসিক কচৰং কবিলগীয়া হৈছে আৰু ওচৰ চপা পথৰ পথিক হিচাপে নিজকে পাইছে, তেওঁলোক গম্ভ্যৰ বিষয়েও অবহিত হৈছে। তেওঁলোকে কৰা অনুবাদ গম্ভ্যৰ পৰা কিমান দূৰত বৈ গৈছে বা কিমান ওচৰ পাইছে তাৰ এটা ধাৰণা দিবলৈ তেওঁলোকৰ অনুবাদৰ লগতে আৰ্হি অনুবাদ একোটা দিয়া হৈছে আৰু এই আৰ্হি অনুবাদ আগবঢ়াইছে আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ সাম্প্ৰতিক পৰ্বৰ কবিসকলৰ অন্যতম আৰু আগৰ শাবীত স্থান লাভ কৰা কবি অনুভৱ তুলসী, ওৰফে বিভাগীয় প্ৰধান শ্ৰীডিম্বেশ্বৰ শইকীয়াই। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ লগত তেওঁ আন্তৰিক সংযোগ স্থাপন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে, তাৰেই ফলতে এই অনুবাদ কৰ্মৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল দ্বিধাহীনভাৱে আগবাঢ়ি অহা দেখা গৈছে।

এইবেলি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ইংৰাজী ভাষাৰপৰা অসমীয়া ভাষালৈ কবিতা অনুবাদ কৰি সৃজনশীল ক্ষেত্ৰত নিজৰ প্ৰথম খোজটো দিছে। পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত তেওঁলোকক অসমীয়া ভাষাৰপৰা ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰিব। ইংৰাজী-অসমীয়া-দুই ভাষাৰ মাজত এনেকৈয়ে এক অন্তঃসম্পৰ্ক স্থাপিত হ'ব আৰু লগতে সৃজনশীল ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক উৎসাহী হ'বলৈ উদগনি আৰু প্ৰেৰণা যোগোৱা হ'ব।

এয়া দুৱাৰ মুকলি নহয়, দুৱাৰ মুকলিৰ বাবে কৰা আন্তৰিক প্ৰয়াস মাত্ৰ। আটাইকেইজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰে মই শলাগ লৈছোঁ।

এই পুথি প্ৰকাশ কৰি ইংৰাজী (গুৰু) ভাষাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষকৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ আন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীক সমানে অনুপ্ৰেৰণা যোগোৱা মহাবিদ্যালয়ৰ 'মহাবিদ্যালয় প্ৰকাশন সমিতি'ৰ সভাপতি, অধ্যক্ষ ড° দীপেশ চন্দ্ৰ ভাগৱতীদেৱৰ লগতে সমিতিৰ কেউজন সদস্যৰ ওচৰত আমি বিশেষভাৱে কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছোঁ।

অনুভৱ তুলসী

সম্পাদক

সূচী পত্ৰ

আৰ্হি অনুবাদ : অনুভব তুলসী

ছীমাছ হিনীৰ কবিতা The Skunk

অনুবাদ : শ্ৰীনীলোৎপল দাস

উইলিয়াম বাটলাৰ য়েৎছৰ কবিতা The Lake Isle of Innisfree

অনুবাদ : শ্ৰীপূৰ্বী কলিতা

ছীমাছ হিনীৰ কবিতা Digging

অনুবাদ : শ্ৰীচন্দনা শৰ্মা

ছীমাছ হিনীৰ কবিতা The Forge

অনুবাদ : শ্ৰীতাপস দাস

উইলিয়াম ব্ৰেইকৰ কবিতা The Chimney Sweeper

অনুবাদ : আলিচা নাচৰিণ বেগম

জন কীটছৰ কবিতা La Belle Dame Sans Merci

অনুবাদ : শ্ৰীহীৰকজ্যোতি কলিতা

উইলিয়াম ব্ৰেইকৰ কবিতা The Tiger

অনুবাদ : শ্ৰীৰিমলি মেধি

লেংষ্টন হিউজৰ কবিতা Harlem

অনুবাদ : শ্ৰীশিৱপ্ৰসাদ শৰ্মা

উইলিয়াম ব্ৰেইকৰ কবিতা The Little Black Boy

অনুবাদ : শ্ৰীস্বামিৰাজ বৈশ্য

THE SKUNK

Seamus Heaney

Up, black, striped and damasked like the chasuble
At a funeral mass, the skunk's tail
Paraded the skunk. Night after night
I expected her like a visitor.

The refrigerator whinnied into silence.
My desk light softened beyond the verandah.
Small oranges loomed in the orange tree.
I began to be tense as a voyeur.

After eleven years I was composing
Love-letters again, broaching the word 'wife'
Like a stored cash, as if its slender vowel
Had mutated into the night earth and air

Of California. The beautiful, useless
Tang of eucalyptus spelt your absence.
The aftermath of a mouthful of wine
Was like inhaling you off a cold pillow.

And there she was, the intent and glamorous,
Ordinary, mysterious skunk,
Mythologized, demythologized,
Snuffing the boards five feet beyond me.

It all came back to me last night, stirred
By the sootfall of your things at bedtime,
Your head-down, tail-up hunt in a bottom drawer
For the black plunge-line nightdress.

স্কাংক

মূল : ছীমাছ হিনী

ওপৰলৈ উঠি থকা, কলাৰঙৰ, খ্ৰীষ্টান পুৰহিতে অশ্ৰুশ্ৰীক্ৰিয়াত
পৰিধান কৰা, দীঘল পটিৰ আঁচটোনা কাপোৰৰ দৰে নেজডাল
গৰ্বেৰে প্ৰদৰ্শন কৰে স্কাংকে। বাতিৰ পাছত বাতি
মই তাইক অপেক্ষা কৰিছিলো আলহীৰ দৰে
ৰেফ্ৰিজাৰেটৰে এই নিস্তক্ৰাতাত বিৰক্তি জন্মাইছিল।

মোৰ মেজৰ পৰা যোৱা পোহৰ বাৰাণ্ডাখনৰ পিছলৈ ক্ষীণ হৈ গৈছে
সৰু কমলা টেঙাবোৰ দেখাত ডাঙৰকৈ ভয়ংকৰভাৱে গছত ওলমি আছিল
মই উত্তেজিত হ'বলৈ ধৰিলো আনৰ ৰতিক্ৰিয়া চাই সুখ পোৱাজনৰ দৰে
এঘাৰ বছৰ পাছত মই লিখিছিলো
প্ৰেমপত্ৰ পুনৰবাৰ, 'পত্নী' শব্দটো উচ্চাৰণেৰে
ঠিক সংগৃহীত সুৰাৰ দৰে, যেন ইয়াৰ ক্ষীণ স্বৰবৰ্ণ
উৎপৰিৰতিত হৈছিল কেলিফৰ্ণিয়াৰ দিন আৰু ৰাতিলৈ
সুন্দৰ, অব্যাহাৰ্য্য ইউকেলিপ্তাছৰ উগ্ৰ গোল্ফই
মনত পেলাই দিয়ে তোমাৰ অনুপস্থিতিক।
ইয়াৰ পাছত সুৰাৰে ভৰ্ত্তি মুখখন
তুমি গাৰুৰ মূৰ থৈ উলিওৱা নিশাহৰ দৰে লাগিছিল

আৰু তাত তাই আছিল, গহীন আৰু আকৰ্ষণীয় হৈ
সাধাৰণ বহস্যময়ী স্কাংক
বহস্যময়ী অৰহস্যময়ী
যি শুঙি আছে মোৰ পৰা পাচ ফুট আতৰত।

এই সকলোবিলাক মোৰ মনলৈ আহিছিল যোৱা ৰাতি লৰচৰ হ'ল
শোৱাৰ সময়ত তোমাৰ বস্ত্ৰবোৰ এলাঞ্চুৰ দৰে পৰিল,
তোমাৰ মূৰটো তল কৰি ড্ৰয়াৰৰ তলত বিচাৰিছা
অন্ধকাৰ নিশাত জুবুৰিবৰ বাবে ৰাতিৰৰ সাজ।

অনুবাদ : নীলোৎপল দাস

স্কাংক

মূল : ছীমাছ হিনী

ঠিয় ক'লা, আঁচ আঁচ, মিনা কৰা, অস্তোপ্তিক্ৰিয়াত
পৰিহিত যাজকৰ এঙাচোলাৰ দৰে, স্কাংকৰ নেজ,
নেজ তুলি স্কাংকৰ গৰ্বিত পদচালনা। কত ৰাতি
মনতে ভাবিছো তুমি আহি ওলাবাহি আগজাননী অবিহনে।
ফ্ৰীজটোৰ কৰ্কশ শব্দই তেনেতে ভাঙে নীৰৱতা।

বাহিৰৰ বাৰান্দাত পৰা টেবুল লাইটৰ পোহৰ অলপদূৰ গৈয়েই
তেজহীন হৈ পৰে। সুমথিৰা গছত সৰু সৰু সুমথিৰা লাগি থাকে।
পৰোক্ষপ্ৰণয়সুখাকাঙ্ক্ষীৰ দৰে গা গৰম হৈ পৰে
এঘাৰ বছৰৰ মূৰত লিখিবলৈ লৈছে প্ৰেমপত্ৰ
আগলিত ফুলবছা আখৰেৰে লিখিছে 'প্ৰিয়ে'।

সাঁচতীয়া পইচা যেন, যি বৰ্ণৰ কোমল স্বৰাঘাত
ৰূপান্তৰ ঘটি যেন হয়গৈ ৰাতিৰ কটুৰ মাটি,
উৎকট বতাহ, সুদূৰৰ এই কেলিফৰ্ণিয়াৰ।
ৰূপহী এলাগী ইউকেলিপটাচ গছৰ সুৰভিয়ে
বানান কৰি পঢ়িছে তোমাৰ অনুপস্থিতি।
মুখভৰ্তি বেহিচাপী পানীয়ৰ উগ্ৰ আচৰণৰ সৈতে
তোমাৰ আমোলমোল সুগন্ধ সিন্ধু নিৰুত্তাপ
গাৰুটোৰ তুলনা আহি আছিল মনলৈ, ঠিক তেনে সময়তে

সেইজনীয়ে আছিল উমলি
সৌখিনিতে, তজবজীয়া, মোহময়ী,
আজলী, অপাৰ কৌতুকময়ী স্কাংক
এবাৰ সানি, এবাৰ মচি পুৰাকথাৰ প্ৰলেপ
দুহাতমান দুৰৰ পাভটি শুঙি আছে যি।

এইবোৰ কথা আকৌ পৰিল মনত যোৱাৰাতি, ঠল ঠল কৈ
সৰি পৰা তোমাৰ লামলাকটুকিটাই বাৰুকৈয়ে জোকাৰি দিলে
শুবৰ পৰত, মুৰটো তললৈ দি পশ্চাৎদেশ প্ৰকট কৰি
আলমাৰীৰ তলৰ ঠাকত সেইয়ে বিচাৰিছিল
খোলা ডিঙিৰ ক'লাচানেকীয়া শোৱনি-সাজ।

অনুবাদ : অনুভৱ তুলসী

THE LAKE ISLE OF INNISFREE

William Butler Yeats

I will arise and go now, and go to Innisfree,
And a small cabin build there, of clay and wattles made:
Nine bean-rows will I have there, a hive for the honey-bee,
And live alone in the bee-loud glade.

And I shall have some peace there, for peace comes dropping slow,
Dropping from the veils of the morning to where the cricket sings;
There midnight's all a glimmer, and noon a purple glow,
And evening full of the linnet's wings.

I will arise and go now, for always night and day
I hear lake water lapping with low sounds by the shore;
While I stand on the roadway, or on pavements grey,
I hear it in the deep heart's core.

ইনিচফ্ৰীৰ নদী দ্বীপ

মূল : উইলিয়াম বাটলাৰ য়েৎছ

উঠিম এতিয়া মই ইনিচফ্ৰীলৈ বুলি,
 সাজিম পজাঘৰ জপনা আৰু মাটিৰে তাত থাকিবলৈ
 মন মেলি।
 ৰুম তাত গৈ ন শাৰী মাহ আৰু এখন মৌ চাক
 কটাম গৈ তাত অকলশৰীয়া দিন মৌৰ ভূণ ভূণনীৰ জাক জাক।
 তলসৰে বাতিপুৱা কুৱলি শান্তিৰ টোপাল ধৰি প্রকৃতিত
 ফৰিঙৰ গীতৰ মাজলৈ।
 যত আবেলি কলিজা বৰণৰ বুকু, গধূলি ভৰি পৰে
 চৰাইৰ পাখি,
 টিমিক-ঢামাককৈ সকলো হৈ পৰে মনোৰম মাজ ৰাতি,
 তাত গৈ শান্তি লভি কিয়নো শান্তি তলসৰে টোপাল ধৰি।
 দিনে নিশাই শুনো নদীৰ দাতিত পানীৰ কলকলনী শব্দ ধ্বনি
 অস্তৰৰ গভীৰতাৰে শুনো মই এই শব্দ ধ্বনি
 তেতিয়াও.....
 যেতিয়া
 মই থাকো ভিৰ পথৰ কিনাৰত বা ভেটিত
 সেইয়ে
 উঠিম এতিয়াই মই ইনিচফ্ৰীলৈ বুলি

অনুবাদ : পূৰ্বী বৈশ্য

উমিয়ামৰ নদী দ্বীপ

মূল : উইলিয়াম বাটলাৰ য়েৎছ

উঠিম এতিয়াই উঠিয়েই বাট লম, ওলামগৈ উমিয়াম
সাজিমগৈ সৰু এটি খেৰীঘৰ ইকৰাৰ বেৰত মাটি লিপা
শাকতলিত কম উৰহী পুহিম এবাহ মৌ
অকলেই থাকিম গুঞ্জৰণমুখৰ বম্যপুৰীত

শান্তি আজি যদি সৰে এটোপা পিছৰ টোপালৈ বাট চাম
পুৱাৰ কুঁৱলিৰ পাতল পৰ্দাৰ ফাঁকেৰে নিজৰি সৰিব শান্তি
উঁহঁচিৰিঙাই দীঘলকৈ গীত জুৰিব
মাজ ৰাতি জিলমিলিয়া দুপৰীয়া ৰূপৰ পোহাৰ
সাজলগা জাক জাক কলৰোলমুখৰ সৰু চৰাই।

উঠিম এতিয়াই এতিয়াই বাট লম, নিতৌ দিনে নিশাই
তাত শুনিবলৈ পাম পানীৰ লহৰে পাৰৰ মাটিৰ বাবে গোৱা গান
নগৰীয়া পথৰ মাজে মাজে বা দাঁতিয়েদি
চলা ফুৰা কৰিবৰ পৰতো প্ৰাণৰো প্ৰাণত বাজি ৰয়
উমিয়াম হৃদৰ মধুৰ সুৰ মুৰ্চনা।

অনুবাদ : অনুভৱ তুলসী

DIGGING

Seamus Heaney

Between my finger and my thumb
The squat pen rests; snug as gun.

Under my window, a clean rasping sound
When the spade sinks into gravelly ground:
My father, digging. I look down

Till his straining rump among the flowerbeds
Bends low, comes up twenty years away
Stooping in rhythm through potato drills
Where he was digging.

The coarse boot nestled in the lug, the shaft
Against the inside knee was levered firmly.
He rooted out tall tops, buried the bright edge deep
To scatter new potatoes that we picked
Loving their cool hardness in our hands.

By God, the old man could handle a spade.
Just like his old man.

My grandfather cut more turf in a day
Than any other man on Toner's bog.
Once I carried him milk in a bottle
Corked sloppily with paper. He straightened up
To drink it, then fell to right away

Nicking at slicing neatly, heaving sods
Over his shoulder, going down and down
For the good turf. Digging.
The cold smell of potato mould, the squelch and slap
Of soggy peat, the curt cuts of an edge
Through living roots awaken in my head.
But I've no spade to follow men like them.

Between my finger and my thumb
The squat pen rests.
I'll dig with it.

পৰিৱৰ্ত্তন

মূল : ছীমাছ হিনী

মোৰ খিড়িকিৰ তলত
 অনুভূত কেৰেক কেৰেক শব্দই
 চকুহাল তললৈ নিছিল।
 অন্য নাছিল সেয়া মাথো
 দেউতাৰ মাটি খন্দা বেলচাৰ শব্দ।
 লগে লগে স্তব্ধ হ'ল
 মোৰ লিখনিৰ কলম
 হাতৰ আঙুলিৰ মাজত
 এটা বন্দুকৰ দৰে।

ফুলৰ কঠিয়াৰ মাজত
 পোন হৈ থকা তেওঁৰ ৰাজহাড়
 যোৱা কুৰিটা বছৰত
 বেকা হৈছিল।
 কিয়নো এতিয়ালৈকে তেওঁ
 শাৰি শাৰি আলুখেতিৰ বাবে
 মাটি চহোৱাৰ কাম কৰিয়েই আছে

খহটা জোতাযোৰৰ সৈতে
 দুই আঠৰ মাজত
 দৃঢ় ভাবে ৰখা জোঙাল মাৰিৰে
 ঘাঁহ বনবোৰ আঁতৰাইছিল,
 খাৱৈৰ দাঁতিত পুৰিছিল
 আৰু তেওঁৰ ভাললগা শীতল আলুবোৰ,
 যিবোৰ বুটলি মই কঠিন অনুভূতি পাইছিলো
 তেওঁ সিচি গৈছিল।

ঈশ্বৰৰ অনুগ্ৰহৰ

বুঢ়াজনে বেলচাখন বাইছিল,
বাইছিল বুঢ়াজনৰ বাপেকেও।

টনাৰচ বগৰ আন কোনো নাছিল

মোৰ দেউতাৰ দৰে, যিয়ে

ঘাঁহৰ চপৰা কাটিব পাৰে।

এদিন কাগজৰ ঠিলাৰে নিয়া

এবটল গাখীৰ তেওঁক দিছিলো

পোনচাতেই চিধা হৈ সেইখিনি খালে

আৰু পুনৰ কামত লাগিল।

আলু খেতিৰ বাবে গোন্ধ থকা মাটি বিচাৰি

ওপৰৰ ঘাঁহৰ টুকুৰাবোৰ মিহি মিহিকৈ

কাটিছিল।

আৰু চপৰাবোৰ কান্ধত লওঁতে

দুই বাহুৰে চুচৰি গৈছিল।

সেই জীৱিত ঘাঁহবোৰে

জগাই তুলিছিল মোৰ বিৰেক

কিন্তু অনুকৰণৰ বাবে

মোৰ হাতত বেলচা নাছিল।

হাতৰ আঙুলিৰ মাজত থকা

কলমটোৰেই মই খান্দি যাম।

অনুবাদ : চন্দনা শৰ্মা

খনন

মূল : ছীমাছ হীনি

তৰ্জনী মধ্যমা বুঢ়া তিনি আঙুলিৰ
মাজত মোৰ থোপোৰা কলমে জিৰায়
পৰশ আতুৰ বন্দুক যেন

মোৰ খিৰিকীৰ নাতিদূৰত কোৰেৰে মাটি খন্দাৰ শব্দ
স্পষ্ট শুনোঁ, সেয়া আন কোনো নহয়
মোৰ পিতা, শিলঘাগড়ী মাটি খান্দিছে — তললৈ চাই পঠিয়াওঁ

ফুলতলিত কোৰেৰে বছৰৰ পিছত বছৰ কাম কৰোতে কৰোতে
যেন ৰাজহাড় তেওঁৰ বেকা হ'ল
চাপৰি চাপৰি সেয়া আলু ৰুবলৈ
তেওঁ কোৰেৰে খল কৰিছে

আগভৰি আৰু পিছভৰিৰ জোতাৰ
ওখ চপৰাত লৈ দুঢ় খোপনি
আলুগছ উঘালি গৈছিল এফালৰ পৰা
খলত সিঁচৰিত নতুন আলু
আমি বুটলিছিলোঁ
খলত সিঁচি দিছিল আলু
তলুৱাত লৈ আলুৰ টেঁচা কাঠিন্য
কিযে নালাগিছিল ভাল

সবেই জানে যে এইজন বুঢ়াই
আগৰজন বুঢ়াৰ দৰে বেছ
চলাব জানিছিল কোৰ

আমাৰ ককাই দহজনৰ কোৰৰ কাম
অকলেই কৰিছিল

গন্ধমৌ অঞ্চলত তেওঁৰ নাছিল সমসৰ
এবাৰ সোলোক-টোলোক সোপা দিয়া বটলত
মই তেওঁলৈ গাখীৰ নিছিলো
গাটো পোনাই লৈ একে শোহাই
তেওঁ গাখীৰখিনি খাইছিল, থিতাদহেই
ধৰিছিল কামত পুনৰ।

চুৰুকি চিকুনাই ঘাঁহ-বন
আলুখেতিৰ বাবে মোকলাই গৈছিল মাটি
গোন্ধতেই বুজিছিল মাটিৰ গুণ
খান্দি গৈছিল খান্দি গৈছিল
আলুৰ ঢাপৰ চেঁচা সুগন্ধ নাকত লাগিছিল
কাণত পৰিছিল পিটনিৰ চাব কটাৰ শব্দ
ডিঙি কটা যোৰা ঘাঁহৰ জীয়া শিপাই
মোচৰ তুলিছিল মোৰ মগজুত
মোৰ হাতত নাছিল কোৰ
কোৰ মাৰোতাক কৰিবলৈ অনুকৰণ

তৰ্জনী মধ্যমা বৃদ্ধ আঙুলিৰ মাজত
মোৰ থোপোৰা কলমে জিৰায়
মই খনন কৰি যাম
ইয়াৰেই।

THE FORGE

Seamus Heaney

All I know is a door into the dark.
Outside, old axles and iron hoops rusting;
Inside, the hammered anvil's short-pitched ring,
The unpredictable fantail of sparks
Or hiss when a new shoe toughens in water.
The anvil must be somewhere in the centre,
Horned as a unicorn, at one end square,
Set there immoveable: an altar
Where he expends himself in shape and music.
Sometimes, leather-aproned, hairs in his nose,
He leans out on the jamb, recalls a clatter
Of hoofs where traffic is flashing in rows:
Then grunts and goes in, with a slam and a flick
To beat real iron out, to work the bellows.

কবিতা

মূল : ছীমাছ হিনী

মই জানো এখন অন্ধকাৰ দুৱাৰৰ বিষয়ে।
 যাৰ বাহিৰে পুৰণি অক্ষদণ্ড আৰু মামৰে ধৰা লোৰ বেৰি
 যাৰ ভিতৰফালে আছিল হাতুৰীৰে পিটা নিয়াৰিৰ সৰুকৈ আঙুঠি
 যি ভৱিষ্যৎ কব নোৱাৰা জুইৰ ফিৰিঙতি
 বা হিচ্‌হিচ্‌নি শব্দ কৰা পানীত ডুবোৱা নতুন জোতাযোৰ।
 সেই নিহাৰিখন হয়তো সোমাজতে অৱস্থিত
 বা শিং থকা এক শিঙিয়া জন্তুৰ দৰে এটা কোণত,
 তাত নিৰূপন কৰা আছিল এখন স্থাৰৰ বেদী
 যাক তেওঁ নিজে শ্ৰম কৰি গঢ় দিছিল
 কেতিয়াবা, চামৰাৰ আচলখনৰ দৰে
 তেওঁ দুৱাৰৰ কাষৰ খুটাত কাটি হৈ মনত
 পেলাই জুনুকাৰ
 আৰু মনত পেলাই শাৰিকৈ জিলিকি থকা গাড়ীবোৰৰ কথা
 আৰু তেতিয়া আতৰি গৈছিল দুৱাৰখন জোৰকৈ
 জপাই চৰাইৰ পাখী দুখনৰ দৰে জোকাৰি
 প্ৰকৃত লোখিনি বাচি উলিয়াবলৈ আৰু ভাতিত
 কাম কৰি যাবলৈ।

অনুবাদ : তাপস দাস

কবিতা

মূল : ছীমাছ হিনী

মই মাথোন জানোঁ এখন দুৱাৰৰ কথা যি আন্ধাৰৰ পিনেহে মুকলি
 যাৰ বাহিৰ ফালৰ লোৰ ধুৰা আৰু ঘূৰঘূৰি মামৰে খোৱা
 ভিতৰফালে হাতুৰীৰ কোব পৰা নিয়াৰিৰ হস্ত ক্ষেপ আঙঠি
 গতি অনিশ্চিত কুকুহাৰ কল্পনেজ
 পানী খাই টান হোৱা এযোৰ নতুন নালৰ চিঁচঁয়নি
 ঘৰৰ মজিয়াৰ ঠিক মধ্যতে নিয়াৰি পতা হ'ব লাগে
 ইউনিকৰ্ণৰ মাজ কপালৰ শিংটোৰ লেখিয়া
 তাতে পতা আছিল এখন স্থায়ী চাৰিকোণীয়া ভেটী
 য'ত তেওঁ নিজকে বহলায় আকৃতি অনুসৰি আৰু সঙ্গীতৰ লয়ত
 যাৰ কাণতো নোম তেওঁ কেতিয়াবা পিঙ্কিলয় চামৰাৰ টঙালি
 চৌকাঠত আঁউজি সোঁৱৰে টিলিঙাৰ মাত
 সোঁৱৰে ঘোঁৰাৰ চিকিমিকি খুড়াত বিস্থিত শাৰী শাৰী গাড়ী
 হাতুৰীৰ ধূপ-ধাপৰ সৈতে মুখেৰে আৰাজ কৰি ধৰে তাল
 এটা হাতেৰে পিটি পিটি লোহাৰ সত্ৰ বাজ কৰে
 আনটো হাতেৰে ভাতীত তা দিয়ে

অনুবাদ : অনুভৱ তুলসী

THE CHIMNEY-SWEEPER

William Blake

When my mother died I was very young,
And my father sold me while yet my tongue
Could scarcely cry "Weep! weep! weep! weep!"
So your chimneys I sweep, and in soot I sleep.

There's little Tom Dacre, who cried when his head,
That curled like a lamb's back, was shaved, so I said,
"Hush, Tom! never mind it, for, when your head's bare,
You know that the soot cannot spoil your white hair."

And so he was quiet, and that very night,
As Tom was a-sleeping, he had such a sight!
That thousands of sweepers, Dick, Joe, Ned, and Jack,
Were all of them locked up in coffins of black;

And by came an Angel, who had a bright key,
And he opened the coffins, and set them all free;
Then down a green plain, leaping, laughing they run,
And wash in a river and shine in the Sun.

Then naked and white, all their bags left behind,
They rise upon clouds, and sport in the wind.
And the Angel told Tom, if he'd be a good boy,
He'd have God for his father, and never want joy.

And so Tom awoke; and we rose in the dark
And got with our bags and our brushes to work.
Though the morning was cold, Tom was happy and warm;
So, if all do their duty, they need not fear harm.

জমাদাৰ

মূল : উইলিয়াম ব্লেইক

লৰালিতেই মোক বিক্ৰী কৰা হৈছিল
 ক্ৰীতদাস ৰূপে
 দেউতাই বিক্ৰী কৰিছিল,
 মোৰ মাৰ মৃত্যুত
 মোৰ কণ্ঠত উচ্চাৰিত হোৱা নাছিল
 জমাদাৰ শব্দটো
 তথাপি মই জমাদাৰ হ'লো
 এলাক্ষুৰ মাজত শুইছিলো
 টম ডেকাৰ নামৰ সৰু লৰাজনে উচুপিছিল
 তাৰ চুলিখিনি খুৰাই দিয়াৰ বাবে
 মই তাক কৈছিলো,
 টম দুখ নকৰিবা, এতিয়া তোমাৰ চুলি
 এলাক্ষুৱে নষ্ট কৰিব নোৱাৰে
 টম শান্ত হৈছিল, নিশা সপোন দেখিছিল
 কফিনত আবদ্ধ আছিল
 টম, জো, নো, জেক আদি
 শত সহস্ৰ জমাদাৰ
 আৰ্বিভাৰ হৈছিল এজনী পৰীৰ
 সকলোকে মুক্ত কৰিছিল হাতৰ
 উজ্বল চাবি পাতেৰে
 সেউজীয়া অৰণ্যৰ মাজত সিহঁতে
 খেলিছিল নৈত সাতুৰিছিল
 মেঘৰ আৰত বতাহৰ সৈতে ওলমিছিল
 পৰীয়ে টমক কৈছিল

তুমি যদি ভাল ল'ৰা হোৱা
 ভগৱান তোমাৰ অভিভাৱক হ'ব,
 আৰু টম সাৰ পাইছিল
 এফাৰৰ মাজতেই সিহঁত উঠিছিল
 নিজৰ বেগ লৈ ওলাই গৈছিল
 জমাদাৰ ৰূপত
 এটি শীতালত পূৰা
 তথাপি টম যেন বহু সুখী
 মাথো নিজৰ কাম কৰা
 অন্যান্য শোষণৰ ভয় পাহৰি যোৱা।

অনুবাদ : আলিচা নাচৰিণ বেগম

চিম্নি চাফাই

মূল : উইলিয়াম ব্লেইক

মোৰ আই ঢুকাবৰ বেলি মই তেনেই পানী-কেঁচুৰা
যেতিয়া পিতায়ে মোক বেচি দিয়ে মই একোৱেই নাছিলোঁ জনা
হাঁহিমেই নে কান্দিম কান্দিমেই নে হাঁহিম বুজা হোৱাই নাই
শোটা বাঢ়নী মোৰ হাতত কৰি যাওঁ তোমালোকৰ চিম্নি চাফাই

সেই চোৱা যদুনাথে ফেকুৰি কান্দিছে জনা কিয় কান্দিছে
ভেৰাৰ পিঠিৰ নোমৰ দৰে চুলিখিনি গিৰিহতে দিলে ক্ষুৰায়
যদুনাথ কিয় কৰা দুখ, চুলি নাই ভালেইহে হৈছে
তোমাৰ মূৰৰ শুকুলা চুলি এলাম্বুৱে আৰু কৰিব নোৱাৰে নষ্ট

মোৰ কথা শুনি সি তাপ মাৰিলে আৰু টোপনি আহিল তাৰ
সেই ৰাতি সি সপোন দেখিলে, সি দেখিলে যে
তাৰ দৰে হেজাৰ বিজাৰ যদু মধু ৰাম ক'লা কুঠৰীত বন্দী
সকলোৰে হাতত শোটা বাঢ়নী

সপোনত দেখা দিলে দেবদূতে হাতত যাৰ বন্দীশালৰ ছবি
এটা এটাকৈ ক'লা কুঠৰীবোৰ খুলি গ'ল তেওঁ
সবাকৈ মুক্ত কৰি দিলে, আমাৰ সবৰে কি স্মৃতি
নাচি বাগি গীত গাই নৈত সাঁতুৰি-নাদুৰি গা শুকুৱালো ৰ'দত

সকলো নাঙঠ সকলো শুকুলা সিহঁতৰ মোনা এৰি আহিছে
উঠি পৰিছে মেঘৰ ডেউকাত বতাহৰ কোলাত উমলিছে
দেৱদূতে যদুক কৈছে, তুমি যদিহে হোৱা ভাল ল'ৰা

সুখ নকৰা কামনা, ঈশ্বৰক পাবা তুমি পিতৃৰূপে
 তাৰ ঠিক পিচতে যদুনাথে সাৰ পালে, তেতিয়াও পোহৰ হোৱাই নাই
 আন্ধাৰে পোহৰে উঠি হাতত মোনা লৈ কামলৈ বুলি গ'ল ওলাই
 যদিও ৰাতিপুৱাটো আছিল বেছ চোঁচা, যদুৰ অকণো নালাগিল জাৰ
 সুখী হ'ল সি নিজ কাম কৰি গ'ল তেনেই পাহৰি গ'ল দুখ বেজাৰ।

অনুবাদ : অনুভৱ তুলসী

LA BELLE DAME SANS MERCI**John Keats**

Oh what can ail thee, knight at arms,
 Alone and palely loitering?
The sedge has wither'd from the lake,
 And no birds sing.

Oh what can ail thee, knight at arms
 So haggard and so woe-begone?
The squirrel's granary is full,
 And the harvest's done.

I see a lily on thy brow,
 With anguish moist and fever - dew,
And on thy cheeks a fading rose
 Fast withereth too.

I met a lady in the meads,
 Full beautiful-a faery's child,
Her hair was long, her foot was light,
 And her eyes were wild.

I made a garland for her head,
 And bracelets too, and fragrant zone;
She look'd at me as she did love,
 And made sweet moan.

I set her on my pacing steed,
 And nothing else saw all day long,
For sidelong would she bend, and sing
 A faery's song.

She found me roots of relish sweet,
And honey wild, and manna dew,
An sure in language strange she said-
"I love thee true."

She took me to her elfin grot,
And There she wept and sigh'd full sore,
And there I shut her wild wild eyes
With kisses four.

And there she lulled me asleep,
And there I dream'd-Ah! woe betide!
The latest dream I ever dreamt
On the cold hill side.

I saw pale kings and princes too,
Pale warriors, death-pale were they all;
They cried-"La Belle Dame sans Merci
Hath thee in thrall!"

I saw their starved lips in the gloam,
With horrid warning gaped wide,
And I awoke and found me here,
On the cold hill's side.

And this is way I sojourn here,
Alone and palely loitering,
Though the sedge is wither'd from the lake,
And no birds sing.

নিদয়ী সুন্দৰী

মূল : জন কীটছ

অ, তোমাক কোনে ৰুগীয়া কৰিব পাৰে,
 সু-সজ্জিত সেনা ?
 নিঃসংগ আৰু বিবৰ্ণভাৱে কৈ আছা কিয় ?
 হৃদৰ পানীবোৰ শুকাই গ'ল
 চৰাইবোৰো কেনি গুটি গ'ল
 আৰু গান গাবও কোনো নৰল

অ, তোমাক কিহে ৰুগীয়া কৰিব পাৰে ?
 ইমান ভাগৰুৱা আৰু দুখিত কিয়
 কেৰকেটুৱাৰে ভঁৰাল পূৰ্ণ,
 আৰু শইচ চপোৱাও শেষ হ'ল।

ওয়াল্লিষ্ট যন্ত্ৰণাৰ সেমেকা আৰু উত্তেজনাৰ,
 নিয়ৰ কণিকাৰ সতে শেতা পৰা কপালত
 মই ফুল দেখিছো।
আৰু চকুৰ পতাত দেখিছো
 গোলাপৰ সলনি হোৱা ৰং।

মই ঘাঁহনিত এগৰাকী অতীব ধুনীয়া মহিলা
 লগ পাইছিলো, পৰীৰ দৰে ধুনীয়া
 চুলি কোছা তাইৰ দীঘল,
 খোজবোৰ প্ৰাণচঞ্চল....

আৰু তাইৰ চকুফুৰি আছিল অশাস্ত।

তাইৰ মূৰ আৰু হাতৰ বাবে
 ফুলৰ মালা গাঠিছিলো। ?

আৰু সুবাসিত ঠাইৰ বাবে
 তাই যেন মোলৈ চাইছিল
 তাই যেন মোক ভালহে পাইছিল,
 আৰু সৰু সৰুকৈ মিঠা শব্দ কৰিছিল।

দ্রুতগামী যোদ্ধা ঘোঁৰাত
 তাই বহিছিল।
 এটা পূৰ্ণ দিন কোনো কালেই
 মন কৰা নাছিলো
 তাই যে হালি জালি গাই আছিল,
 পৰীৰ দেশৰ গান।

তাই বিচাৰি দিছিল বনৰীয়া শিপাৰ
 মৌসনা মিঠা সোৱাদ।
 আৰু বনৰীয়া আলু,
 আৰু অমৃত খাদ্য
 অচিনাকি কোনো এক ভাষাত
 তাই নিশ্চয় কৈছিল
 ভাল পাও তোমাক।

তাই লৈ গৈছিল মোক এটি চিকুন গুহালৈ
 নিজকে কন্দুৱাই,
 সমস্ত বেদনা প্ৰকাশ কৰিছিল।
 আৰু তেতিয়াই মই তাইৰ
 বনৰ চকুযুৰি বন্ধ কৰি
 কপালত চাৰিটা চুমা সানি দিছিল।

আৰু তাত তাই এক মোক নিচুকাই শুৱাই থৈছিল।
 নীৰৱতা নিদ্ৰামগ্ন অৱস্থাত
 আৰু তাত মই সপোন

বচিছিলো, কি যে সুন্দৰ,
 সেই বেদনাৰ ভংগীবোৰ
 যি সপোন মই যুগ যুগ যুগান্তৰৰ পৰা দেখি আহিছিলো
 এখন ঠাণ্ডা পাহাৰৰ সিপাৰে।

মই দেখিছিলো মলিন ৰজা
 আৰু তেওঁলোকৰ ৰাজকুমাৰকো
 সিহঁতেও নিৰ্দয়ী সুন্দৰীৰ কাৰণে কান্দিছিল।
 তোমাক বিচাৰি সিহঁতে বশৰতী হৈ পৰিছিল।

মই দেখিছিলো সিহঁতৰ
 অনাহাৰে থকা ওঠবোৰ,
 সেই কাহিলী কাহিলী পোহৰত
 অপ্ৰীতিকৰ সারধানবাণী।
 হামিয়াই বহল ভাবে
 আৰু মই সাৰ পাই নিজকে
 ইয়াত বিচাৰি পালো
 এখন ঠাণ্ডা পাহাৰৰ সিপাৰে।

আৰু সেইবাবেই মই ইয়াত
 শেঁতা মুখখনি লৈ অকলশৰে ঘূৰি ফুৰিছো।
 হৃদৰ পাৰৰ সকলো গছ-লতা মৰহিছে
 আৰু কোনো পখীৰ গানো শুনিবলৈ পোৱা নাযায়।

অনুবাদ : হীৰকজ্যোতি কলিতা

পাষণ্দিয়া প্ৰিয়দৰ্শিনী

মূল : জন কীটছ

তোমাক একোৱে আমনি দিব নোৱাৰে
 তুমি হ'লা সশস্ত্ৰ সেনাপতি
 গাত সাজ শুৱনি
 অকলশৰে অলিয়া-বলিয়া হৈ ঘূৰিছা অনাই বনাই
 সৰোবৰ পাৰত চৰায়ে এৰিয়োৱা গছ বন শুকান
 সৰোবৰৰো তলি উদং

কাৰ এই সাহ তোমাক দিয়ে আমনি
 তুমি যে সশস্ত্ৰ শুৱনি সাজেৰে, তুমি হ'লা সেনাপতি
 তথাপি কিবা যেন ভাৰাক্ৰান্ত কিবা যেন বিধ্বস্ত
 শইচ চপোৱা হ'ল কেৰ্কেটুৱাৰ ভঁৰাল পূৰ্ণ

তোমাক কপালত ক্ৰেশৰ ঘাম যাতনাৰ নিয়ৰত সিন্ত
 তাতে চোন ফুলিছে ৰূপহী শতদল
 দুখনি গালৰ গোলাপৰ পাহি মোলান
 এই যেন যাব মৰহি

তৃণভূমিত পাইছিলো লগ এক অনামী নাৰী
 তিল তিল সুন্দৰ সবগৰ শিশু যেন
 দীৰ্ঘকেশী তৰী।

চঞ্চল অতিপাত যাৰ চকুযুৰি

তাইৰ বাবে মই গাঁথিছিলো কুসুমমালা
 অঙ্গ অঙ্গ বঢ়াবলৈ ৰূপৰ শোভা
 আপ্লুত চাৱনিৰে তাই মোলৈ চাইছিল
 অভিভূত অস্ফুট মাত ফুটো ফুটো কৰিছিল

তাইক মোৰ ঘোঁৰাৰ পিঠিত বহুৱাই লৈছিলোঁ
 গোটেই দিন চিত মন তন্ময়
 কদমত চলা ঘোঁৰাৰ পিঠিত তাই হালিছিল জালিছিল
 পৰীদেশৰ জুৰিছিল গীত

মোক খুৰাবলৈ তাই বিচাৰিছিল মিঠাকৈ আলু
 বন মৌ অমৃতোপম পানীয়,
 মোক আচহুৱা ভাষাত স্পষ্টকৈ কৈছিল
 সঁচাকৈয়ে তোমাক মই ভালপাও বুলি

মোক তাই তাইৰ কণমানি গুহালৈ লৈ গৈছিল
 তাই ফেঁকুৰি ফেঁকুৰি হুনিয়া ছাৰিবলৈ লৈছিল
 মই তাইৰ বনফুল যেন চকুৰ পতা
 দিছিলোঁ চুমাৰে উপচাই

চেঁচা পাহাৰ টিলাৰ নামনিত
 তাই মোক মধু গীতেৰে নিচুকাইছিল
 মোৰ সঁচাকৈয়ে টোপনি আহিছিল
 চিলমিল টোপনি সপোন বিভোৰ
 কেতিয়াও নেদেখা দেখিছিলো নতুন সপোন

সপোনত দেখিছিলোঁ ৰজা আৰু ৰজাৰ কোঁৱৰ
 সকলো ৰণক্লান্ত ৰক্তহীন বিবৰ্ণ সবেই
 কৈছিল এই কথা যে হিয়াহীন প্ৰিয়দৰ্শিনী
 কিয় কৰিছা তোমাৰ কাৰাবন্দী

সকলোৰে শুকান মুখ খাবলৈ নাপাই মৰা
 মেলা মুখ মেলাতেই ৰোৱা ভয়ৰ বতৰা বিয়পোৱা
 তেনেতে মোৰ টোপনি ভাগিল আৰু
 মোক মই পালোঁ পাহাৰৰ ছায়াই ছাটি থোৱা ঠাইত

আৰু সেয়ে ইয়াত অনাই বনাই ঘূৰি ফুৰিছোঁ
 একেবাৰে অকলে অলিয়া-বলিয়া হৈ
 পখীৰ কাকলিবিহীন গছবন শুকান
 সৰোবৰৰ তলিও তেনেই উদং

HARLEM

Langston Hughes

What happens to a dream deferred?

Does it dry up
Like raisin in the sun?
Or fester like a sore
And then run?
Does it stink like rotten meat?
Or crust and sugar over
Like a syrupy sweet?

Maybe it just sags
like a heavy load.

Or does it explode?

হাৰলেম

মূল : লেংষ্টন হিউজ

এটি সপোন যেতিয়া আঁতৰি যায়
 কিচমিচৰ দৰে ব'দত শুকাই যায় নেকি
 নে দুখৰকলা ডাৰৰে আৰৰি ধৰে
 আৰু ক্ষুণ্ণক পিছত ফৰকাল হয়
 নে পাঁচা মাংসৰ দৰে গোন্ধায় ?
 নে টান আৰৰণৰ ভিতৰত সজীব হৈ থকা
 মিঠা বসৰ দৰে হয় ?
 হয়তো সময়ত এইটো
 গধুৰ বোজা হয়
 বা কেতিয়াবা এইটো বিস্ফোৰিত হয় ?

অনুবাদ : শিৱপ্ৰসাদ শৰ্মা

হাৰলেম

মূল : লেংষ্টন হিউজ

পিছত দেখিম বোলা সপোনটোৰ কি হয় বাকু গতি

ৰ'দত মেলি দিয়া
খিচমিচৰ দৰে শুকাই যায় ?
নে ঘাৰ দৰে পকে
ফাটি পুজ বয় ?
নে পাঁচা মঙহৰ দৰে গোম্বায়

নে টাটৰি বান্ধে চেনিয়ে
মিঠা ৰসৰ ওপৰত

নে বোজা বেছ গধুৰ বাবে
আদৰাটতে খহি পৰে
কান্ধৰ পৰা

নে ফাটি
ফাঁহি ছিটিকি যায় ?

অনুবাদ : অনুভৱ তুলসী

THE TIGER

William Blake

Tiger, tiger, burning bright
In the forests of the night,
What immortal hand or eye
Could frame thy fearful symmetry?

In what distant deeps or skies
Burnt the fire of thine eyes?
On what wings dare he aspire?
What the hand dare seize the fire?

And what shoulder and what art
Could twist the sinews of thy heart?
And when thy heart began to beat,
What dread hand and what dread feet?

What the hammer? what the chain?
In what furnace was thy brain?
What the anvil? What dead grasp
Dare its deadly terrors clasp?

When the stars threw down their spears,
And water'd heaven with their tears,
Did He smile His work to see?
Did He who made the lamb make thee?

Tiger, tiger, burning bright
In the forests of the night,
What immortal hand or eye
Dare frame thy fearful symmetry?

সৃষ্টি

কবি : উইলিয়াম ব্লেইক

নিশাৰ হাবিৰ উজ্বল কালজয়ী
 হাত আৰু নয়নযুগল,
 কাৰ ৰচনা এই ভয়ানক অবয়ব?
 কি গভীৰ স্বৰ্গীয় কল্পনাত
 সৃষ্টি এই উদ্দীপক নয়ন যুগলৰ?
 কেনে ভাস্কৰ্য্য, কেনে অলৌকিক কলা?
 হৃদয়ৰ অদ্ভুত স্পন্দন নেওচি
 কাৰ এনে সাহসী কলা?
 কি হাতুৰি, কেনে কমাৰৰ
 অপূৰ্ব মস্তিষ্ক?
 কি ধাতুৰ ৰসায়ন কোন সাহসী
 দুই বাহুৰ ভাস্কৰ্য্য?
 আকাশৰ তীক্ষ্ণ তৰালিৰ যেতিয়া
 তীক্ষ্ণ মৰণাস্ত্র নিষ্ক্ষেপ
 সমগ্ৰ ইন্দ্রলোক দেখোন প্ৰলোভিত
 তেওঁলোকৰ চকুলোত এই,
 বিস্তৃত ভাগৰ, সৃষ্টিত তেওঁ আনন্দিত নে?
 নিমাখিত ভেৰা পোৱালি সৃষ্টি কৰা
 একেজন ঈশ্বৰেই তুমি সৃষ্টি নে?

অনুবাদ : বিমলি মেধী

বনৰজা

মূল : উইলিয়াম ব্লেইক

বনৰজা বনৰজা, হীৰা কি মুকুতা জ্বলে
 ৰাতিৰ গভীৰ গহন বনে-জঙ্ঘলে
 অমৰ চকু আৰু হাতৰ সৃষ্টি
 নয়নাভিৰাম ভয়ঙ্কৰৰ আদৰ্শ সংহতি।

পাতাল তলিত নে নভোনীলিমা চুই
 তোমাৰ চকুত জ্বলিছিল সিকুৰা জুই
 উঠিবলৈ যাৰ ডেউকাত বেপৰোৱা হৈছিল তেওঁ
 অসাধ্য সাধন সেই যুগল হাতৰ যি নামানে সেও।

কি সেই শৌৰ্য-বীৰ্য কি সেই কাৰুকৃতি
 লৌহ পেশী গলাই বলাই গঢ়িলে হৃদি
 য়েবে তাত হ'ল প্ৰাণৰ স্পন্দন সূচনা
 লগে লগেই হাত-ভৰিৰ কি যে ভয় ভজনা।

সেইটো কোন হাতুৰী, সেইডাল কি বজ্জু
 কোন অগ্নিশালত আছিল তোমাৰ মগজু
 কোন সেই নিয়াৰি বজ্জুমুঠিৰ মুদ্ৰা কিয়
 দুৰ্যোৰ সন্ত্ৰাসৰ বিপক্ষে সাহেৰে ঠিয়।

যেতিয়া নক্ষত্ৰই নিষ্কেপিলে বৰ্ষা ধাৰাসাৰ
 তিয়াবলৈ সৰগৰ ভূমি বোৰালে অশ্ৰুধাৰ
 অৰ্জি উঠি স্বসৃষ্টি চায় কিয় বসত আপ্পত হৈ
 ভেৰাপোৱালি স্ৰষ্টাই কিয় বাক বনৰজা অৰ্জিলেগৈ?

বনৰজা বনৰজা হীৰা কি মুকুতা জ্বলে
 বাতিৰ গহীন গহন বনে-জঙ্ঘলে
 অমৰ চকু আৰু হাতৰ যৌথ সৃষ্টি
 নয়নাভিৰাম ভয়ঙ্কৰৰ আদৰ্শ সংহতি।

অনুবাদ : অনুভৱ তুলসী

THE LITTLE BLACK BOY

My mother bore me in the southern wild,
And I am black, but O, my soul is white!
White as an angel is the English child,
But I am black, as if bereav'd of light.

My mother taught me underneath a tree,
And, sitting down before the heat of day,
She took me on her lap and kissed me,
And, pointing to the east began to say:

'Look on the rising sun: there God does live,
And gives His light, and gives His heat away.
And flowers and trees and beasts and men receive
Comfort in morning, joy in the noonday.

'And we are put on earth a little space,
That we may learn to bear the beams of love,
And these black bodies and this sunburnt face
Are but a cloud, and like a shady grove.

'For when our souls have learn'd the heat to bear
The cloud will vanish we shall hear his voice,
Saying", Come out from the grove, my love and care,
And round my golden tent like lambs rejoice."

Thus did my mother say, and kissed me,
And thus I say to little English boy.
When I from black and he from white cloud free,
And round the tent of God like lambs we joy,

I'll shade him from the heat till he can bear
To lean in joy upon our fathers knee;
And then I'll stand and stroke his silver hair,
And be like him, and he will then love me.

সৰু কৃষ্ণগঙ্গ ল'ৰাজন

মূল : উইলিয়াম ব্লেইক

মোৰ মায়ে মোক জন্ম দিছিল দক্ষিণাত্যৰ হাবিত,
আৰু মই কৃষ্ণগঙ্গ, কিন্তু অ মোৰ আত্মা শুদ্ধ;
দূতজন ব্ৰিটিছ শিশুবোৰৰ দৰে শুদ্ধ
কিন্তু পোহৰৰ প্ৰভাৱ নপৰাৰ দৰে মই কৃষ্ণগঙ্গ।

মোৰ মায়ে এজোপা গছৰ এটা অংশ শিকাইছিল
আৰু দিনটোৰ উত্তাপ বঢ়াৰ আগতে তাৰ তলত বহাইছিল,
তেখেতে মোক তেখেতৰ কোলাত লৈছিল আৰু চুম্বন খাইছিল,
আৰু পূব পিনে নিৰ্দেশ কৰি ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিছিল।

উদয় হোৱা বেলিটোলৈ চোৱা : তাত ভগৱানে বাস কৰে
আৰু পোহৰ দিয়ে আৰু উত্তাপও দিয়ে।
ফুলে, গছে, জীৱ-জন্তু আৰু মানুহে গ্ৰহণ কৰে
ৰাতিপুৱাৰ একাঁজলি ৰ'দৰ উত্তাপে সুখ প্ৰদান কৰে।

আৰু আমাক পৃথিৱীত অলপ সময়ৰ বাবে ৰখা হৈছে,
যাতে আমি স্নেহৰ ৰশ্মিবোৰ সহ্য কৰিবলৈ শিকিব পাৰো,
আৰু এইবোৰ কৃষ্ণগঙ্গ শৰীৰ আৰু সূৰ্য্যই জ্বলাই পেলোৱা মুখখন
যিটো কিন্তু ডাৱৰ, আৰু ঘন হাবিৰ দৰে।

যেতিয়াৰ পৰা আমাৰ আত্মাটোৱে উত্তাপ সহ্য কৰিব শিকিব
ডাৱৰবোৰ অদৃশ্য হ'ব আৰু আমি তেওঁৰ শব্দ শুনিম।
ক'ব : ওলাই আহা হাবিৰ পৰা মোৰ স্নেহৰ শিশুসকল,
আৰু ভেড়াপোৱালীৰ দৰে উল্লাসিত হৈ মোৰ সোণালী
সিংহাসনৰ চৌপাশে ঘূৰা জঁজ

এইদৰে মোৰ মায়ে কৈছিল আৰু মোক চুম্বন খাইছিল,
 আৰু এইদৰে মই ব্ৰিটিছ ল'ৰাজনক কলো;
 যেতিয়া মই কৃষ্ণগঙ্গৰ পৰা আৰু সি স্ফটিকৰ পৰা ডাৱৰ মুকলি হ'ব,
 আৰু ভগৱানৰ ৰাজসিংহাসনৰ চাৰিওফালে আমি আনন্দ কৰিম।

সি যেতিয়ালৈকে তাপ সহ্য কৰিব পাৰে মই তাক ছাঁ দিম,
 আনন্দত পিছলি আমাৰ দেউতাৰ আঠুত ধৰিম।
 আৰু পিছত মই থিয় দিম আৰু তাৰ বগা চুলিবিলাক আচুৰিম,
 আৰু সি ভাল পাব আৰু পিছত সি মোক স্নেহ কৰিব।

অনুবাদ : ঋষিৰাজ বৈশ্য

অ' মোৰ কলীয়া

কবি : উইলিয়াম ব্ৰেইক

দক্ষিণৰ বনাঞ্চলত আয়ে মোক দিছে জন্ম
সেয়ে মই কৃষ্ণ ক'লা আত্মা মোৰ নিচেই শুকুলা
শ্বেতাঙ্গ শিশু দেবদূত যেন শুভ্র
পোহৰৰ মুখ নেদেখা মেঘৰ দৰে মই ক'লা

এজোপা গছৰ তলত আয়ে দিছিল জীৱনৰ প্ৰথম পাঠ
দিনৰ উৎকট গৰমত গছৰ তলত বহি
আয়ে মোক কোলাত লৈ চুমা দিছিল
পূব দিশৰ পিনে চাই এই বুলি কৈছিল

উদিত সূৰ্যলৈ চোৱা : সেয়া হ'ল ঈশ্বৰৰ ঘৰ
তাৰ পৰাই ঈশ্বৰে তাপ পোহৰ ঢালি দিয়ে
গছবন ফুল পাত, মানুহ আৰু পশুৱে গ্ৰহণ কৰে
ৰাতিপুৱাৰ উম দুপৰীয়ালৈ হৈ উঠে আনন্দ

আমালৈও ঈশ্বৰে কৰি দিয়ে ঠাই এডুখৰি
প্ৰেমৰ আলোধাৰা যাতে আমি বহন কৰিবলৈ শিকো
এইযে কৃষ্ণ ক'লা দেহা আৰু ৰ'দে পোৰা মুখ
যেন এপাহি ডাৱৰ যেন এডুখৰি ঘোপমৰা বন

আমাৰ আত্মাই তাপ সহিবলৈ শিকি উঠা দিনৰেপৰা
কলীয়া ডাৱৰ আঁতৰিব দেখা পাম তেওঁৰ উজ্বল মুখ
আমাক তেওঁ ক'ব : ওলাই আহা বাহা হ'ত অন্ধকূপৰপৰা
মোৰ সোণালী চামিয়ানৰে ওচৰে ওচৰে চেকুৰি হোৱাহি সুখী

এনেকৈ কৈ আয়ে মোক আকৌ চুমা দিলে
 আৰু মই শ্বেতাজ্জ শিশুটিক ক'লো
 ক'লা আৰু শুকুলা মেঘৰ গ্ৰাসৰপৰা দুয়ো হ'ম মুক্ত
 ঈশ্বৰৰ চামিয়ানাৰ চৌপাশে চেকুৰি ভেড়াপোৱালীৰ দৰে হ'ম সুখী

তাক মই ছাঁ দি যাম তাপ সহিব পৰা নোহোৱালৈকে
 নিদাঘ দহনৰ পৰা সুখ ল'বলৈ শিকি নুঠালৈকে
 অভিভূত উদ্বেলিত হৈ পিতাৰ জানুলগ্ন নোহোৱালৈকে
 তাৰ পিচত মই থিয় হৈ চুই চাম তাৰ ৰূপোৱালী চুলি
 দেখিবলৈ মই তাৰ দৰে হৈ যাম আৰু সিও তেতিয়া মোক ভালপাব।

অনুবাদ : অনুভৱ তুলসী

ISBN : 978-99-85230-19-6

9 789385 123019 6

Price : ₹ 50/-